

מעדני מלך

להפצת תורת ותולדות רבינו
בעל ה"תוספות יום טוב"
זיע"א ועכ"א

גליון קי | חודש אייר | תשפ"ד

דבר המערכת

דברי חיזוק והתעוררות במשנת רבינו התו"ט

קעבד ישאף צל

זכינו לקבל מצוה מיוחדת הנקראת "ספירת העומר" שהיא, לספור מ"ט ימים מיום הבאת העומר עד ליום קבלת התורה בחג השבועות.

לכשנתבונן נראה שכל עיקרה ותכליתה של מצוה זו היא, השתוקקות ורצון לקבלת התורה, וכדכתב בספר החינוך בלשונו הטהור: "לפי שכל עיקרן של ישראל אינו אלא התורה... מפני כן נצטוו למנות ממחרת יו"ט של פסח עד יום נתינת התורה, להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד והנכסף לליבנו **כעבד ישאף צל**, וימנה תמיד מתי יבוא העת הנכסף אליו שיצא לחירות, כי המנין מראה לאדם כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא" עכ"ל.

ודברים מלהיבים כתב הר"ן (סוף פסחים), שכל מצות ספירת העומר נתקן ע"י צימאונם של כלל ישראל לקבל התורה: "שבני ישראל מנו מ"ט יום משום השתוקקות להגיע לקבלת התורה, ומזה נקבעה המצוה של "ספירת העומר" יעו"ש.

וביסוד יקר זה שכל תכלית ימי הספירה היו משום השתוקקות והכנה ליום מתן תורה תירץ הרה"ק רבי פנחס מקארץ זצ"ל התמיהה הידועה מדוע אין מברכים שהחיינו על מצות הספירה, וביאר כי אין השמחה על הימים הנספרים אלא על היום שאחר ימי הספירה, ואז ביום חג העצרת מברכין 'שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה', כי כל ימי הספירה היינו סופרים ומצפים ליום הנכבד והנחשק ההוא (הו"ד בבני יששכר, ניסן מאמר יב סו"ס יא).

ימים אלו סגולה מיוחדת יש להם, שיכול כל אדם להיטהר ולהתקדש בהם, וכמו שכתב בשפת אמת (תרל"ג ד"ה ימי) שקדושת ימי העומר מתמשכת בכל הדורות. וכמו שדור יוצאי מצרים נהפכו באותם ימים מקצה אל קצה. מאנשים מגושמים שעובדים בחומר ולבנים ('פועלי בנין'), לאנשים מזוככים ורמי מעלה ששומעים את קול האלקים מדבר מתוך האש, כך הדורות הבאים - הדורות שאנו נמצאים בהם, מסוגלים בני הדור לצאת מטומאה לטהרה בימים נעלים אלו.

והנה מקדמת דנא (ראה אבודרהם סדר ימי העומר עמוד רמה; אורחות חיים ח"א הלכות שבת טו; כלבו סו"ס י מ), נהגו ישראל ללמוד פרקי אבות בשבתות שבימי עונת הקיץ, טעמים רבים נאמרו בזה, ולדרכנו נציין את הטעם המובא בילקוט מעם לועז וז"ל: "כדי למשוך את לבו של אדם לתשובה בימים אלו ולטהרו מטומאת העבירות, כפי שניטהרו ישראל בצאתם ממצרים בתקופה זו (מפסח עד עצרת) מטומאת עבודה זרה".

וכידוע סגולתן של משניות לטהר ולקדש את האדם משנה אותיות נשמה"ה כידוע, שמתהרת ומזככת את הנשמה, הרי לנו גודל מעלת הלימוד במשניות מסכת אבות כפי שקבעו קדמוננו.

על כן, הרוצה להדר בלימוד "פרקי אבות" ולענג את השבת בלימוד מתוק מדבש, יהגה וילמד משניות תוס' יום טוב עם הביאור הנפלא "ששון יום טוב", שממתקת את הלימוד באופן השווה לכל נפש, כל אחד כפום דרגא דיליה. [ראה מטעמת מהביאור הנפלא בעמ' ג' בגליון זה].

ובזכות זה יושפע לנו ולכל ישראל שפע רב בכל העולמות, ונתקדש וניטהר בקדושה של מעלה, בימי הספירה הנעלים שאנו מצויים בהם אכ"ר.

הגליון יוצא לאור עולם ע"י

מכון תוס' יו"ט המבואר

לקבלת הגליון באימייל, וכן לתגובות והערות:

machontosfosyomtov@gmail.com

דבר המלך ודתו

פנינים נפלאים מתורת רבינו בעניני דיומא

בדברי הזוהר הק' לברך רק ברכה אחת על התפילין

לרגל ל"ג בעומר יומא דהילולא דרשב"י מביאים אנו קטע נפלא מדברי רבינו התוספות יום טוב בפירושו דברי חמודות על הרא"ש (בהלכות קטנות - הלכות תפילין), לגבי מה שכתב בזוה"ק לברך רק ברכה אחת על תפילין של יד ושל ראש. מביא ביאור דברי הזוהר הק' כפי שמבאר הבית יוסף, ואח"כ מיישב רבינו את שיטתנו - בני אשכנז המברכים ב' ברכות, וכפי שפסק הרמ"א, וזה לשונו:

האגור כתב וז"ל ואני המחבר מצאתי בספר הזוהר בפרשת פינחס מאמר דרשב"י דאין לברך על שניהם אלא ברכה אחת וז"ל אמר ר"ש תפילין [דרישא] אינון על מוחא לקבל זכור ותפילין דדרועא שמאלא על ליביה לקבל שמור ומה זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו אף הכא ברכה אחת לתרויהו, ולא צריך לאפרשה בשיהיה בעלמא בין דא לדא כמה דאוקמוה. ואני תמהתי על הני רבבי החולקים על רשב"י אם היה שידעו מאמר זה, ומכל מקום העולם נוהגים לברך שתיים עכ"ל.

וכתב עליו **הבית יוסף** ואינו יודע למה תמה על זה יותר מכמה דינים שמצינו שכתב רשב"י בספר הזוהר הפך ממסקנא דבגמרא, ואין הפוסקים כותבים אלא מסקנא דבגמרא, וטעמו משום דאפילו אם היו יודעים דברי רשב"י לא היו חיישי להו במקום דפליג אגמרא דידן והמפרשים, דלעולם צריך לברך שתיים משמע להו דבהדיא קאמרו גמרא הכי, ולפיכך פסקו כן כל שכן שבימי הפוסקים עדיין לא נגלה ספר המאור הקדוש בעולם. [אמר יום טוב: זה לא ה"ל להקשות שהרי האגור בעצמו התנה תנאי זה אם היה שידעו כו' ואדרבה זה כסותר הנחתו דלא הוו חיישי כו'].

ועוד שאין המאמר מכריע שלא לברך אלא ברכה אחת, דהא אפשר דאיהו נמי סבר דמברך שתיים, וממה שכתב אף הכא ברכה אחת לתרויהו היינו לומר דברכת להניח קאי נמי אשל ראש, ומשום הכי אין להפסיק ביניהם.

והרב מהר"ן חביב כתב שמע מקובלים אומרים שמצאו בספר הזוהר שאסור לברך שתיים, ושהראו לו רבים מהם אותם המאמרים וראה שאין בהם עזר כל כך לקיים מה שאומרים בשמם, ושמקובל אחד הראה לו מאמרים שאפשר לקיים מהם שראוי לברך שתיים, והוא ז"ל כתב שהיה נוהג לברך שתיים כדברי רבינו תם, ולהציל עצמו מספק ברכה לבטלה היה אומר אחר הברכה ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ואף על פי שאין משיבין את הארי, אין דבר זה נראה בעיני שיביא האדם עצמו לידי ספק ברכה לבטלה ויטמוך על ש'אמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'. והרשב"א כתב בתשובה כדברי קצת הגאונים והר"ף שאמרו שאין מברכין אלא ברכה אחת על שתיים אנו נוהגים ע"כ, וכן הלכה מאחר שהר"ף והרמב"ם ז"ל מסכימים בכך וכ"ש שרש"י והרשב"א סבורים כן, וכן נהגו העולם שלא לברך אלא ברכה אחת לבד עכ"ל הבי"י.

אבל מנהג אשכנז כדברי ר"ת לברך שתי ברכות, אפי' אם לא הפסיקו כמ"ש רמ"א ז"ל, וכתב ג"כ דטוב לומר תמיד אחר הברכה שניה בשכמל"ו, וטעמו נראה לי דלא חש לדברי הבי"י לפי שאנו נמשכין לענין הלכה אחר ר"ת בזה, ולרווחא דמילתא טוב לומר בשכמל"ו, לא שמכניסין עצמנו בספק ברכה כלל. והב"י מפני שמונהג שלו וכל ארצות ההם שלא לברך אלא אחת מפני כן חשב למכניס עצמו בספק כו', עכ"ל רבינו התוספות יום טוב.

רבינו בפירושו דברי חמודות על הראש - הלכות תפילין

מעדני יו"ט

לקט משובה ונבחר עפ"י דברי רבינו על סדר הפרשיות התורה

פרשת קדושים:

תלמיד שסובל מקיפאון בידיו, מבקש לסגור את החלונות

וּבְקִצְרְכֶם אֶת קִצְרֵי אֲרָצְכֶם לֹא תִכְלֶה פֶּאת שְׂדֶךְ לְקִצֵּר (ויקרא יט, ט).

שאלה. באירופה הקרה נמצא תלמיד הסובל ממחלה המתבטאת בזה שאם נושבת מעט רוח על ידיו, קופאים אצבעותיו ומתנפחים, דבר הגורם ליסורים. שני דרכים עומדות בפניו להתמודד עם זה, סגירת החלונות, או כפפות על הידים. מכיון שהוא מתבייש לשבת בכתה עם כפפות, הרי הוא סוגר את החלונות, אך חבריו מתווכחים עמו, ומתלוננים על חוסר אויר, ואף מזכירים לו שיכול ללבוש כפפות, אך הוא משיב שזה יגרום לפרסום המחלה, וביא עליו שם של בעל מום, דבר שיפריע לו בחיים ובשידוכים. הצדק עם מי?

תשובה. נאמר במשנה בפאה (פרק ד משנה א - ב) הפאה ניתנת במחובר לקרקע, בדלית ובדקל בעל הבית מוריד ומחלק לעניים... אפילו תשעים ותשעה אומרים לחלק, ואחד אומר לבז לזה שומעין שאמר כהלכה. בדלית ובדקל אינו כן אפילו תשעים ותשעה אומרים לבז, ואחד אומר לחלק לזה שומעין שאמר כהלכה. ויעוין **בתוס' יו"ט** שהוסיף (על פי המבואר בספרא) שברישא, אפילו אם הוא בריא וחזק יותר מחביריו, ולכן הוא רוצה לבז, בכל זאת שומעים לו, כי הוא אמר כהלכה. ובסיפא אפילו אם זה שאומר לחלק הוא זקן ותש כח או חולה ומה שאמר לחלק מפני חלישותו, אפילו הכי שומעין לו, יעו"ש. [ועל פי זה מובא בשם הגר"י מסלנט שאם ביקש כולם רוצים לסגור את החלון חוץ מאחד, שומעין לו, כי הוא אמר כהלכה, ולהיפך בחורף]. ואם כן בנידוננו, לכאורה אם באמת יש קור בחוץ, אלא שלכל הכתה לא אכפת, ודאי ששומעים לילד החולה, אפילו שטענתו היא רק בגלל מחלתו. אמנם אם האמת שבחוץ לא קר, אלא שבגלל המחלה שקיבל בימי הקור, הוא סובל אף בימים הנעימים, הרי שמעיקר הדין אי אפשר לכופו את חבריו לסגור את החלון, של הכתה. אמנם ודאי שיש בזה מצוה משום גמילות חסד אם יסגרו את החלונות, אך לא ניתן לכפות על אדם שיגמול חסד, וממילא אם הרוב דורש לפתוח את החלונות יש לנהוג כך.

אלא שעדיין יש מקום להסתפק, מאחר וכולם מצווים על מצוות "השבותו לו", ומבואר במסכת סנהדרין (דף עג ע"א) אבידת גופו מנין תלמוד לומר והשבותו, ופרש"י השב את גופו לעצמו. ואין זה דוקא בסכנת נפשות, אלא אפילו להשיב את גופו לעצמו ממחלות, גם הם בכלל השבה. וכך מבואר בחפץ חיים (הלכות רכילות כלל ט' ס"א באר מים חיים סק"א) וז"ל: אם אחד רואה שחברו רוצה להשתתף באיזה דבר עם אחד, והוא משער שבודאי יסובב לו על ידי זה ענין רע, צריך להגיד לו. וראיה ממה דגרסין בסנהדרין (שם) מנין לרואה את חברו טובע בנהר שהוא חייב להצילו, תלמוד לומר לא תעמוד על דם רעך. ואין לדחות דהתם דוקא שליסטים רוצים להרגו, אבל בענין מומן אפשר דלא כללה התורה בלאו זה, זה אינו, דהרי איתא במכילתא והובא בספר המצוות להרמב"ם (מצוה רצז) שהלאו דלא תעמוד כולל נמי לכובש עדותו בענין מומן ואינו מגיד לו, עכ"ל. הרי שכתב להדיא שלא דוקא בסכנת נפשות, אלא כל צרה בכלל, ומסתבר שגם הצלה מיסורים בכלל לא תעמוד. ויעוין בחינוך (מצוה רלז) שכתב ועוד כללו ז"ל באזהרה זו שלא לכבוש עדות כדי שלא יאבד חברו ממונו.

מאיך המשך חכמה בפרשתנו (ויקרא יט, טז) כתב שהפסוק לא תעמוד על דם רעך, נאמר רק על הצלה מסכנת נפשות. ויעוין גם בסמ"ע (סימן כח סק"ו) ובשער המשפט (שם סק"ב) שנראה שהסמ"ע ס"ל כשיטת המשך חכמה. ואם כן לכאורה זוהי מחלוקת בין רבותינו הפוסקים, אם האיסור של לא תעמוד, נאמר כשאין סכנת נפשות. מכל מקום הוי ספיקא דאורייתא, ויש להחמיר. ועכ"פ כדאי לבני הכתה לסבול קצת, כדי שיקיימו מצוה חשובה זו, של גמילות חסדים, והשבת אבידה, ולא תעמוד על דם רעך, ואף על פי שיש לחולה עצה ללבוש כפפות, מ"מ נראה שאם צערו של החולה גדול יותר, מצער החום של חבריו, יש להתחשב בו.

והנה **המאירי** בסנהדרין (דף לב ע"ב) כתב וז"ל: יש דברים שאין מדת הדין שולטת בהם, ואתה צריך לחזר בהם אחר מה שראוי יותר להכריע את האחד למה שאין מדת הדין מחייבתו, דרך פשרה ומדה מעולה, והוא שאמרו כתוב אחד אומר "בצדק תשפוט עמיתך", וכתוב אחד אומר "צדק צדק תרדף". כאן לדין, כאן לפשרה. כיצד שתי ספינות עוברות בנהר ופגעו זו בזו, אם עברו שתיהן בבת אחת טובעות, בזו אחר זו שתיהן עוברות. וכן שני גמלים שהיו עוברים במעלת בית חורון ופגעו זה את זה, אם עוברין שניהם בבת אחת נופלים, בזה אחר זה עוברים. כיצר נעשה טעונה ושאונה טעונה, תדחה שאינה טעונה מפני הטעונה. קרובה לעירה ורחוקה מעירה, תדחה הקרובה מפני הרחוקה, שתיהן קרובות או רחוקות, שתיהן טעונות או אין טעונות, הטל פשרה ביניהן, ומעלות שכן זו לזו, וכן כל כיוצא בה, כל שאנו רואין שיכול לסבול העכוב ביותר ידחה מפני חברו. וכן בריא מפני חולה וכל כיוצא בזה. אף לענין הדין אמרו... עכ"ד. ואם כן יתכן שיש לבני הכיתה לסבול קצת כדי לקיים מצות השבת אבידה, הגע עצמך האם בשביל מצוות השבת אבידה לא חייב אדם לסבול מעט, ואם כן אם הצער מועט יתכן שחייבת כל הכיתה לסבול מעט ולסגור את החלון, וצ"ע.

והצעתי את דברי לפני מו"ח מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל ולא קיבלם, כי אמר שבית ספר נבנה למען ילמדו בו תלמידים תורה בעיון, ואם יסגרו את החלונות אנו מקפחים את הבריאים שבית הספר נבנה בשבילם, ואם הילד הסובל מקפאון בידיו לא יוכל להשתתף בלימודים בבית הספר ישב בביתו, [ואין הדבר דומה לדברי המאירי שמדובר בספינות הנוסעות במקום הפקר, ולא בבית ספר שנבנה לבריאים, שאינם חייבים להימנע מלימודם בגלל החולה].

וקצת ראייה יש לי להביא לדברי מו"ח זצ"ל, מדברי הגמרא במסכת סנהדרין (דף יא ע"א) שרבינו הקדוש ביקש מאוכל השום שיצא. וגם מדברי החתם סופר (יו"ד סימן ז) שכתב שחולה במחלת הנפילה, יתפלל בביתו ולא יבא לבית הכנסת כשהנפילה מפחידה את הילדים.

חשוקי חמד-מסכת פאה

פרשת בהר:

כשאדם צריך למכור נכס מונכסיו, ימכור קודם שדהו ולא יצרו שידר שם

כִּי יְמוֹךְ אַחֶיךָ וּמָכַר מֵאַחֲזָתוֹ וגו'. והדר ואיש כי ימכר בית מושב עיר חומה (כה, כה- כט).

שינוי במשנה (בבא מציעא פ"ה מ"ב): המלוה את חבריו לא ידור **בחצרו** וכו' מכר לו את שדהו, ואמר לו אם מעכשיו אתה נותן לי הרי היא שלך באלף זוז אם לגורן בשנים עשר מנה אסור.

מכר לו שדהו. ולא תנא חצרו כמו ברישא. דמלתא אגב אורחיה קמשמע לן שאם הגיע לידי כך למכור קרקעותיו שימכור שדהו ולא חצרו. כדמוכח קראי בסוף פרשת בהר כי ימוך אחיך ומכר מאחוזתו וגו'. והדר ואיש כי ימכור בית מושב עיר חומה.

רבינו בספרו התוספות יום טוב (בבא מציעא פרק ה משנה ב)

ששון יום טוב

מטעמת מהביאור הנפלא "ששון יו"ט" שבהוצאתנו - המבאר דברי התו"ט

לבקשת רבים מקוראי הגליון, מביאים לנו טעימה מהפירוש הנפלא "ששון יום טוב" המבאר את דברי רבינו התוס' יו"ט - בשילוב תיבות הביאור בתוך דבריו.

בחרנו להגיש בפני הקוראים פירוש על דברי רבינו במסכת אבות (פרק ב' משנה טו) - הקשורים לענייני דיומא - כפי שקבעו קדמונינו ללמוד פרקי אבות בשבתות הקיץ, וכן שייכות לפרשת בחוקותי שתהיו עמלים בתורה.

יש לציין שמפאת קוצר היריעה הבאנו רק את הפירוש המשולב בתוך התיבות, ולא את כל הערות המחכמות המעטרות את הפירוש, ויותר ממה שכתוב כאן מבואר ומפורט בספר עצמו, ישמע חכם ויוסף לקח - ללמוד בספר עצמו - בבחינת אותיות מחכמות, וימצא נופת צופים וכל טעם.

אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוון לשמים

שינוי במשנה מסכת אבות (פרק ב' משנה טז): הוא היה אומר לא עליך המלאכה לגמור, ולא אתה בן חורין ליבטל ממנה. אם למדת תורה הרבה נותנים לך שך הרבה, ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שך פעולתך ודע מתן שכרן של צדיקים לעתיד לבא.

אם למדת תורה הרבה נותנין לך שך הרבה. לפי שאמר ר' טרפון לעיל (משנה ט"ז) 'והשך הרבה', וימשך לאדם מזה לומר, הנה אקבל שך הרבה כשאלמוד שעה אחת ואח"כ אני יושב בטל מתורה, כי כבר יש לי שך הרבה לקבל, לך אמר 'אם למדת תורה הרבה נותנין לך שך הרבה', דאי לאו הכי (אם לא ילמד תורה הרבה) לא תיטול את השך הרבה, שהרי אדרבא יש עליך עונש בעון בטול תורה. כן כתב מדרש שמואל. ומתיישב בזה הא דתנן בסוף מנחות [דף ק"י ע"א], נאמר בעולת בהמה 'אשה ריח ניחוח' ובעולת

העוף 'אשה ריח ניחוח' ובמנחה 'אשה ריח ניחוח', ללמדך, אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים וכו'. ולכאורה קשה, כיצד יתכן שמי שמקריב מנחה אף שבידו להקריב בהמה או עוף שוה למי שמקריב בהמה או עוף, וכיצד יתכן שמי שדוחק עצמו ומקריב יותר מממונו לא יהא לא שך יותר גדול מאשר אם יקריב כפי ממונו. ולהנ"ל ניחא, דהיינו, זה שמקריב מנחה מסתמא עני הוא, כדפירש"י בפרשת ויקרא (ב', א) 'נפש כי תקריב קרבן מנחה', מי דרכו להתנדב מנחה, עני, ע"כ, ובזה הוא שאומר התנא שהן שוין, שלפי שהעני עושה כפי כחו וממונו, לפיכך שוה מיעוטו לפני הש"י כמו המרובה של העשיר. אבל ודאי מי שבכחו לעשות הרבה ועושה מועט, ודאי שאינו שוה לעושה מרובה. וכן נמי כשהעני עושה יותר ממנחה, ודאי ששכרו ג"כ יותר גדול מאשר אם יקריב מנחה. ולא אמרן ששוין המרובה והמועט אלא כשנעריך ג"כ המנדבים מה ערכם וכדאמרן. ובמתני' נמי דאמרן 'אם למדת תורה הרבה', ביכול ללמוד הרבה הוא אומר אבל אם אינו יכול ללמד הרבה ומ"מ הוא לומד כפי יכלתו, אף שאינו לומד הרבה נוטל ג"כ שך הרבה וכדלעיל משנה ט"ז. וכיצא בזה פירש בדרך חיים, ועיין פ"ד משנה י' (ד"ה ואם עמלת):

נותנים לך שך הרבה. לא אמר 'משלמים לך שך הרבה' משום שאצל תשלומין לא שייך לומר 'הרבה', כי אין התשלומין רק מה שראוי לשלם, ולא הרבה. ולכך אמר נותנין לך שך הרבה, כלומר שישלם לך כפי העמל, והוא הרבה. דרך חיים:

ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שך פעולתך. ולא תעלה על דעתך שכשתקבל המתנה הרמוזה ב'מתן' וב'הרבה' שינוכה משכרה. מדרש שמואל:

ודע מתן שכרן של צדיקים לעתיד לבא. כלומר, מה שאני אומר לך ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שך פעולתך וכו', אין הכוונה כדי שתעבוד ע"מ לקבל פרס, רק כונתי היא זאת שתדעהו דרך ידיעה לבד, וכדלעיל (משנה י"ד ד"ה ונאמן). ויש גורסין 'שמתן שכרן' בש"י, ולאותה גירסא י"ל דאתא למימר דלא רק השכר אשר ראוי לשלם לאדם דרך תשלום אלא אפי' 'מתן' שהיא המתנה, בהאי עלמא ליכא, ולכך אל תתמה בראותך הצדיקים אם מרעה אל רעה יצאו. כך כתוב במדרש שמואל:

רוצים אתם לטעום
תוספות טעם

**במסכת
אבות?**

למדו מסכת אבות עם

פירוש תוס' יו"ט

המבואר

רבנים, בעלי דרשנים, וכל מי שהגה במשניות הלזו,
מעידים: שלא ראו כבושם הזה,
המקיף כל חלקי הפרד"ס בלימוד פרקי אבות

סיפורים נפלאים ישועות ונחמות בזכות הזהירות מלשוחה

בשעת התפילה כתקנת רבינו התוס' יו"ט

זה החל מבצע של קבלות. הושפעת, וקיבלתי על עצמי לא לדבר בתפילה במשך ארבעים יום, מר"ח אייר ועד י' בסיון. עברתי ארבעים יום קשים מנשוא, אבל עמדי בניסיון. זמן קצר לאחר מכן אני מקבל טלפון מחבר. הוא אומר לי שבחברה הגדולה שבה הוא עובד, התפנה תפקיד של מנהל, והוא חושב שאני יכול למלא את התפקיד. אמרתי לו שיש לי עבודה מצוינת ואני לא מחפש תחליפים. הוא לא הרפה, הוא מציג את כל המעלות של התפקיד החדש. לאט לאט התחלתי להשתכנע, ניגשתי לראיון והתקבלתי. המשרה החדשה קרובה יותר לביתי והתנאים יותר טובים. ועל כולם, אני יכול להתפלל כראוי בלי טלפון ובלי דיבורים. אני מאמין שזכותי בתפקיד בגלל הקבלה, ואני ממשיך עכשיו ביתר קלות ל הימנע מדיבורים בשעת התפילה וקריאת התורה. (גליון נקדישך)

באמצע קריאת התורה החזיר הרב את הס"ת וציזזה להתפלל מוסף...

בבית כנסת מסוים דברו המתפללים ללא הפסקה במהלך התפילה וקריאת התורה. רב בית הכנסת מחה במתפללים פעמים רבות, אך הם המשיכו לפטפט. הרב ניסה לדבר על לבם ולהסביר בפניהם את חומר האיסור, אך ללא הועיל, המתפללים המשיכו בשלהם, ואי אפשר היה להפסיקם. ויהי בשבת אחת, הוציאו את ספר התורה, והחל הבעל-קורא בקריאת הפרשה, בעוד המתפללים, כהרגלם, עסקו בדבורים. צערו של הרב היה ללא נשוא ולא יכל לסבול יותר, והוא החליט לקום ולעשות מעשה. עלה הרב לבימה, ניגש ל בעל קורא וצוה להפסיק מיד את קריאת התורה! לעיניהם המשתאות של הצבור, גלל הרב את ספר התורה והחזירו לארון הקדוש!!! לאחר מכן פקד על השליח צבור להתחיל בתפלת מוסף. המתפללים ראו ויפג לבם. הם הבינו את חו מרת מעשיהם, ומאז שרר בבית הכנסת שקט מוחלט! אין פוצה פה ומצפצף בעת התפילה וקריאת התורה. אולם, לבו של הרב נקפו על אשר עשה. ייתכן שגרמתי, חלילה, לבזוי הס"ת ואף בטלתי מצבור שלם את מצות קריאת התורה, חשב הרב בלבו. בא הרב לגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א ושאלו, האם נהג כדיון או שמא היה אסור לו לנהג כן? הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א הציע את השאלה לפני חמיו, מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל. השיב מרן, שהפסקת הקריאה בגלל פטפוטי המתפללים מוצדקת, והיא פרשת שבירת הלוחות על ידי משה רבינו (שמות לב, יט) ויהי כאשר קרב אל המחנה וירא את העגל ואת המחולות, ויחר אף משה וישלך מידיו את הלוחות וישבר אתם תחת ההר", ניתן ללמוד מכאן אף לגבי שאלתנו, שפעמים בטולה של תורה - זהו יסודה וקיומה (כמבואר במנחות צט, ב). וזהו כבודה של התורה להחזירה לארון הקודש, כדי להציל את הצבור מזלזול בה. והכשרים שבקהל ילכו לבית כנסת אחר לשמוע קריאת התורה.

(הובא בגל' קדושת ביהמ"ק מעט)

הקהל קיבל על עצמם שלא לדבר בשעת התפילה וקריאת - ומנעול הארון קודש נפתח

סיפר המשפיע הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: העיר מונסי בארה"ב התרחבה מאוד, ומהשכונות החדשות היו צריכים לפעמים ללכת כמחצית השעה לבית הכנסת. לכן בחסד ה' הקימו לאחרונה בית כנסת חדש לתפארת לרווחת תושבי השכונה, ובס"ד הכל התנהל שם בצורה מופתית.

בשבת פרשת תרומה השנה [=תשפ"ד] נצרך הגבאי לשבות בלום אנג'לס. הוא הכין מראש אדם שימלא את מקומו, ולימד אותו את כל הנדרש, החל מבעלי תפילה לכל אחת מהתפילות; מקבלי עליות, כל אחד והעלייה המיועדת לו; מי יקבל פתיחה ומי יקבל הגבהה ואיזה ילד יקבל גלילה. הכל בכל מכל כל.

רק פרט אחד נשכח, הקוד לפתיחת ארון הקודש. האסימון נפל בעת אמירת אתה הראית לדעת, ותהום כל העיר. יהודים מנסים את כוחם, זה בכה זה בכה. לאחד נדמה היה שהוא זוכר והחל לשחק במנגנון, אך הארון סגור ומסוגר ואין יוצא.

כבר הוחלט לקרוא השבת מחומש. ואז קם לפתע אחד מהמתפללים ואמר, שמעו נא רבותי יהודים יקרים, ראינו שבדרך הטבע לא נוכל לפתוח, אולי תעזור סגולה.

אני מציע שנקבל עלינו קבלה שבמשך חודש ימים לא נשוחח כלל בעת הקריאת התורה גם לא בין גברא לגברא, מקובל עליכם?

רבים הנהנו בראשיהם, ואז הוא עבר מאחד לאחד ושאל ר' משה מקובל עליך? כן. ר' מנדל, מקובל עליך, כן, וכך עבר מאחד לאחד. תוך כדי המהלך ניסו כמוזבן מתפללים נוספים את כוחם. וראה זה פלא, מיד לאחר שאחרון המתפללים אמר שמקבל על עצמו קבלת שתיקה, נפתח הארון.

(מפי המשפיע הגה"צ שליט"א)

קיבל על עצמו מ' יום שלא לדבר בשעת התפילה - וזכה לקידום משמעותי לעבודה טובה סמוך לביתו

באחד מבתי הכנסת נוהג היה רב ביהכ"נ לקראת היא"צ של התוספות יו"ט בחודש אלול, לעורר את המתפללים שיקבלו עליהם קבלה שלא לדבר בתפילה ובקריאת התורה.

סיפר אחד המתפללים, אני מקשיב תמיד לדרשות אבל בפועל קשה לי מאוד לקבל קבלה בעניין מכיון ש אני מנהל חברת הסעות שיש בה כשבעים נהגים, החברה פועלת משעה מוקדמת בבוקר עד שעת לילה מאוחרת. אני חייב להיות זמין וקשוב בכל שעות העבודה כדי לפתור בעיות לטובת הלקוחות. לפעמים נהג מאחר, לפעמים יש פנצ'ר, לפעמים נהג לא מוצא כתובות וכו' וכו'. אמרתי לעצמי, קבלה כזאת היא לא בשבילי. כך חולפות השנים מבלי תזוזה מצדי.

לפני מספר חודשים הוקם בית כנסת סמוך יותר למקום מגורי והעתקתי אליו את תפילתי. גם בבית כנסת

This Gilyon is dedicated in the unforgettable memory of our dear husband, father and grandfather Dr. Saul G. Agus, M.D
 ר' שאול גרשון ב"ר חיים שמואל ז"ל, נכד רבינו התוספות יו"ט
 The Agus Family